

Evropa sklouzává do deindustrializace

 zvedavec.news/komentare/2022/11/9398-evropa-sklouzava-do-deindustrializace.htm

Útok na plynovod Nord Stream podpoří protekcionismus

Philip Pilkington

10.11.2022 Komentáře Témata: Evropská unie, Evropa, Ekonomika
743 slov

Rychlý ekonomický kolaps, kterému Británie čelí, je jen zrychlenou verzí toho, co čeká celou Evropu: neudržitelné půjčky na financování rozdílu mezi vysokými cenami energií a tím, co si domácnosti mohou skutečně dovolit. Po sabotáži plynovodu Nord Stream už není cesty zpět. Evropa již nemůže fyzicky dovážet ruský plyn – ceny zůstanou vysoké, dokud Evropa nevybuduje další energetické kapacity, což může trvat roky.

Co z toho pravděpodobně vzejde? Vysoké ceny energií způsobí, že evropská výroba nebude konkurenceschopná. Evropští výrobci budou nuceni promítnout vyšší náklady na energii do svých cen a spotřebitelé budou moci levněji nakupovat výrobky ze zemí s normálními cenami energie. Jedinou logickou evropskou reakcí na hrozbu rozsáhlé deindustrializace je zvýšení cel. Jedině tak lze vyrovnat ceny dražšího evropského zboží a levnějšího zahraničního zboží, a tím uměle podpořit evropskou výrobu. Tato strategie sice sníží životní úroveň a připraví Evropany o levnější zboží, ale zachová alespoň některá pracovní místa ve výrobě.

Jedinou logickou evropskou reakcí na hrozbu rozsáhlé deindustrializace je zvýšení cel.

Tento proces se nápadně podobá začátku velké hospodářské krize. Ve dvacátých letech 20. století se západní ekonomiky kvůli jednostranným finančním ujednáním iniciovaným Versailleskou smlouvou nesmírně zadlužily. V roce 1929 se zhroutil

amerického akciového trhu odstranila jedna z klíčových zbývajících opor a západní ekonomiky se zhroutily. Nejdříve se zhroutila Evropa, a když vyschl obchod, následovala ji Amerika.

Moderní západní ekonomiky se zadlužují již desítky let. Od zablokování na počátku roku 2020 se však toto hromadění dluhu rozjelo na plné obrátky. V roce 2019 činil poměr veřejného dluhu k HDP v eurozóně 83,8 %. V roce 2020, po představení záchranných opatření v rámci (covidových) výluk, vystřelil na 97,2 procenta. Ve stejném období se poměr dluhu k HDP ve Velké Británii zvýšil z 83,8 procenta na 93,9 procenta. Jedná se o největší jednotlivá zvýšení v historii. Nárůst zadlužení během výluky byl pravděpodobně nevyhnutelný. Určitě však vyvolalo počátek inflačních tlaků, které nyní vidíme všude, zejména proto, že samotné výluky zcela rozvrátily dodavatelské řetězce. Více peněz se tedy honí za menším množstvím zboží. Ale to, co se stalo od začátku letošního roku, je něco úplně jiného.

Ruská invaze na Ukrajinu vyvolala v Evropě válku o ceny energií, která si vynucuje ještě vyšší míru vládních půjček na pokrytí nákladů na energie. Na rozdíl od výluk toto zvýšení cen energií vytváří přímý tlak na ceny i obchodní bilanci mezi zeměmi. Vyšší ceny energií znamenají, že Evropa musí posílat více eur a liber do zahraničí, aby získala energii, a tak hodnota dovozu roste a tyto vyšší dovozní náklady se přenášejí na spotřebitele, protože podniky se snaží kompenzovat rostoucí náklady na energie zvyšováním cen. Tato situace již není ani zdaleka udržitelná. To je téměř jistě náš okamžik z roku 1929.

Ve 30. letech 20. století se Evropa propadla do hospodářské díry. Její ekonomika se zhroutila, a tak veškerý obchod se zbytkem světa byl stažen do černé díry spolu s ní. Evropa se pak obrátila sama proti sobě a začala zvyšovat obchodní bariéry, aby si zachovala alespoň zdání hospodářské normality. Jednalo se o klasický případ toho, co ekonomové nazývají „omyl kompozice“: co bylo dobré zejména pro

Evropu, bylo špatné pro světovou ekonomiku, a protože Evropa byla součástí světové ekonomiky, ukázalo se, že je to špatné i pro Evropu. Svět se propadl do deprese.

Mohlo by se totéž stát i dnes? Úřad obchodního zmocněnce Spojených států odhaduje, že Spojené státy v roce 2019 uskutečnily obchod v hodnotě více než 5,6 bilionu dolarů, což představuje zhruba 26 % HDP. Ve stejném roce byl obchod s Evropskou unií odhadován na 1,1 bilionu dolarů – to je přibližně 20 procent celkového obchodu. S tím, jak se Evropa propadá do mínusu, bude tento obchod klesat s ní. Americká ekonomika, která je již tak slabá, se pravděpodobně propadne také.

Jedním z klíčových rozdílů je, že tentokrát existuje konkurenční ekonomický blok, který by mohl být od této dynamiky izolován, a to nově vznikající Brics+: Brazílie, Rusko, Indie, Čína, Jihoafrická republika a Argentina – do fronty se přidávají také Írán, Turecko, Egypt, Indonésie a Saúdská Arábie. Od začátku války na Ukrajině země Brics upevňují obchodní a finanční vazby a přidávají nové členy. Zdá se, že cílem těchto ekonomik je co nejvíce se oddělit od Západu. Pokud se jim to podaří – a zdá se, že ano – mohou se vyhnout depresi. Sabotáž plynovodu Nord Stream by mohla být bodem, který budoucí historici označí jako konec západní dominance.

Europe's descent into deindustrialisation vyšel na The Spectator 30.10.2022. Překlad v ceně 307 Kč Zvědavec.

Známka 1.0 (hodnotilo 16)

Oznámkujte kvalitu článku jako ve škole
(1-výborný, 5-hrozný)

1 2 3 4 5

Diskuze

o příspěvků
(o nových)

odeslat jako odkaz

odeslat text článku

vytisknout

uložit jako PDF